

COMPANYIA DEL SINDICAT—ACTRIUS NOTABLES

(Fotografia Manelos.)

RAMONA MESTRES
En «El Tresor»

(Fotografia Amadeo.)

CARME BUXADÓS
En «La Esbogerrada»

De Paris estant

Diguin lo que vulguin, París s'espanyolisa. Mr. Antoine, l'aixèrit director de l'Odeón, ens ha donat darrerament dues obres ben espanyoles: *Aux jardins de Murcie*, (en castellà *Marta del Carmen*,) y *L'Etoile de Sevilla*, de Lope de Vega. Al Saló Nacional, un espanyol, en Zuluaga, s'emporta tots els honors de la premsa y del públic. Dintre la novela en Blasco Ibañez es l'home del dia, y una darrera l'altra les seves noveles son traduïdes, particularment les més espanyoles.

No fa molt el conegut pintor Caro Delvalle donava una *soirée* a casa seva ab el nom de festa Goya, y el tot París elegant, el tot París de l'art va anar a la festa ab vestit de l'època del gran pintor.

Però això no es tot: els couplets de la *Serafina*—y ara renego del gust parisienc,—han lograt popularisar-se, y l'altre dia, un rotatiu afirmava seriosament que res dona tanta gracia a la dona com la mantilla espanyola. Ara com ara la gent *chic* no ha fet cas de aquesta afirmació, però imagineu-vos lo que seria divertit veure una *entravée* o una *jupe-culotte* ab mantilla de *madroños*, y un senyor seriò ab levita y cordobés.

El dia 17 varem tenir l'eclipse que'ns havien predit els savis, y la bona gent de París va fer d'aquesta anormalitat un espectacle gratuït y *amusant*.

El dia mateix de l'eclipse, a l'Odeon ens varen donar *L'honneur Japonais*, que vé a demostrarnos que al Japó també's prenen l'honor en seriò. La llegenda, un xic melodramàtica, es una de les més vulgarisades en l'imperi d'orient y una de les que ha inspirat més obres als artistes y poetes del país. Abreviat ve a ser això: Un noble qu'ha anat a menos. Osaka, demana ajuda al príncep de Sendai y com a premi li regala un vano fet per el gran artista Jorinobu. Però el príncep de Sendai se n'adona després que el vano es completament fals y quasi sense cap valor, però es Osaka qui ha sigut enganyat primer per un traïdor qu'es diu Kika. El príncep no s'enten de rahons y l'insulta, Osaka el fereix, però després es condemnat a mort per l'emperador.

Els samurrais d'Osaka juren venjar la seva mort. Iagoro, el quefe, passa al devant per l'hora de la venjansa y primer mata a Kika, després penetra en el castell del príncep de Sendai, y a n'aquest li fa obrir el ventre ab el mateix sabre que havia servit per executar Osaka.

Aquesta pessa de M. Paul Anthelme, deixa molt que desitjar en la part literaria y s'ha de dir que lo millor de l'obra es la presentació que'ns ha fet Mr. Antoine, per que's faria impossible trobar més riquesa, més bon gust, més precisió y més ambient oriental

dintre el teatre. Els japonesos de debò que hi ha a l'obra son els comparses y se diu qu'entre bastidors aquets confonien els actors de l'Odeón ab els mateixos japonesos autèntics.

Al Theatre des Arts ens han donat una obra molt dolenta, d'escenes d'actualitat: 1912. L'anunci d'aquesta obra havia lograt despertar la curiositat del públic, però l'estrena va ser una decepció general. *Mil nou-cents dotze* té quelcom de revista, quelcom d'opereta y quelcom de vaudeville sense que en realitat sigui cap de les tres coses; es una obra de crítiques, de parlamentarisme d'administració, de *potins*. Total res d'interès, ni tan solament la música, qu'es lo millor de l'obra.

A la Renaissance han fet la *reprise* de *Divorçons*, de Victorien Sardou. L'obra va esser estrenada l'any 1880, poc després d'haver deixat d'esser indisoluble el llas matrimonial. Ab això ja compendreu que la obra es ben francesa.

La Tubau l'ha donat a coneixer per tota Espanya.

L'argument de *Divorciemnos* es l'estratagema del marit que per tornar a conquistar la seva propia pren les apariencies del amant; argument lleuger, banal si voleu pero enjogassat, plàcid y sense efectismes. Els personatjes, tot gent de l'any 80, estan ben observats y l'obra es interpretada ab justesa, particularment per part de la gran actriu Marthe Regnier que fa una Cyprienne, tal com ha d'esser, amorosa, lleugera, infantil, que no pot avenir-se ab la monotonía de la vida conjugal ab un marit molt bo pero massa seriò.

Es esperada ab interès l'estrena de *Roma*, de Ma-nenet a l'Opera, que ja va esser estrenada aquest hivern a Monte Carlo. No soc a temps ni per parlar de l'ensaig general. *Roma* es la única novetat que tenim en perspectiva, però ademés es preparen els concerts Weingartner al Trocadero y le *saison* de París al *cha-télet*. Ja'n parlarem.

MILIU

Paris, 20, Abril de 1912

Maig

Cantèuli, rossinyols, a ma estimada,
cantèuli a punta d'alba una trinada,
fent niu en son jardí;
allà en la soletat que a mi'm fa enveja,
que mai puc assolí,
allà ahont la llibertat qu'el cor cobeja
s'estimbà en sos encisos y morí,

Cantèuli, aucells, els seus veïns ditxosos,
rossinyols qu'estimeu;
vosaltres que viviu els jorns hermosos
que viuen aprop seu:
sapiguen que un aimant que no festeja
es rossinyol que no rossinyoleja,
cantèuli eixa cansó,
la sola que sé jo.

**

Jo penso sempre en tú, mon sol afany,
y ho ets y ho has sigut tot temps del any,
puig te duc retratada dintre'l cor;
pro al maig, fins en la llum, si poisim d'or,
te veig, visió d'amor.

Es que pel maig, en plena primavera,
la terra es més hermosa y riallera,
y, per esserho ab mí d'un modo cert,
dú ton recort eternament despert;
sinó, fora un desert.

¡Qué n'es d'hermós el maig, la vida mia!
Jo a aquet temps de bon grat fins moriria
si'm trobés aprop teu, devant tos ulls,
de tos cabells petonejant els rulls
que presoners reculls;

Si escoltés que ab ta veu me reanimés
sentint a flor de llavi que m'estimes,
si't vegés vora meu y somrient,
si s'acabés, tant sols per un moment,
la mort d'anyorament.

En tú a tot temps del any penso y somno,
pro en arrivant al maig, jo desvarío,
perque aquest mes d'amor per tothom gai,
tant desitjat fins a mon últim lai
per mí no arriba mai,

perque se'm trenca'l cor y se m'ofega,
que cansat de glatir ni's plany ni prega,
que no's mor, retardant l'últim sospir,
per l'afany de qu'el pugues recullir
ab ton suau respir.

Es qu'en ma vida, el maig, la primavera
ets tú, no més que tú, dòna encisera;
cor y flors se colltorsen al hivern:
vina, amor meu, desfé el glas intern
que per mí sembla etern.

Oh! Vina ab mí: mon pensament delira
cercant una esperança que no ovira;
vina ab mí, dòna meva, l'idol meu!...
l'amor pel temps que'ns queda, serà breu,...
pro encara es tot ben teul...

*

Cantèuli aixís ab vostre cant més fi,
el més reflat trí,
cantèuli eixa cansó del cor brotada,
que jo, pobre de mí,
com que no puc volar, no l'hi puc dir...

F. GIRBAL JAUME

ESTRENES D LA SETMANA

TEATRE DE CATALUNYA

El despatriat —Drama en tres actes de Santiago Rusiñol.

No habent rebut fins a darrera hora l'original de la ressenya que nostre redactor especial ha fet de aquesta obra, y el ser la tal crítica de molt llargues dimensions, ens obliga,—per no habers-la de publicar mutilada,—el precindir en el present número de sa inserció, de jantho pera la setmana entrant, que sortirà a llum en forma de crònica.

Perdónins el lector

Malgrat això, no podem de menys que adelantar l'impressió que'ns va produhir tant important estrena.

D'*El Despatriat* n'hem de dir que, a nostre entendre, es una de les millors obres de son llorejat autor.

La representació tingué un èxit indiscutible... El públic emocionat tributà al autor llargues ovacions...

Els tipus d'*El Despatriat* son de lo més humà que hem vist a l'escena; això ho confessen fins aquells crítics que pera parlar de les obres den Rusiñol «primer passen per l'infern.»

Tant la part còmica com la dramàtica està expressada de mà mestre, y mestre es en l'art de fer comedies aquest eminent artista.

La companyia del Sindicat hi donà una execució excelent, per lo que cal felicitarlos a tots y en especial al primer actor y director Jaume Borràs.

De la interpretació també en parla extensament la ressenya de referencia.

Y tornem a demanar que'ns perdònin, fent mutis per l'escotilló.

PRINCIPAL

Elektra.—Tragedia en un acte, escrita en alemany per Huc de Hofmanusthal y traduïda al català per Joaquín Pena.

De nostre estimat confrare *Renaixement*, n'extraiem la ressenya que d'aquesta estrena en fa l'«Eryt» ab la qual estem completament de conformitat.

«En Joaquín Pena ha fet bé de traduir *Elektra*. En època en que se tradueix tan lleugerament, sense escullir, es d'agrair una traducció digne; y sobretot magníficament trasplantada al català, com ho ha fet en Pena.

Hem de dir que la Xirgu ha triomfat una vegada més. Inútil aplicar ditirambics a l'obra de l'artista. L'elogi ben concís, naturalíssim ja, parlant de la Xirgu no pot esser d'altre que confessar un nou triomf a cada nova interpretació.

La Xirgu sent fonament el seu art y s'hi entrega per complet; siga millor, siga pitjor la part qu'ella jugui sempre la Xirgu artista se veu tota sencera, ab tota l'ànima al servei del seu sacerdocí artístic.

Per això després de veure *Elektra*, no podem afegir noves alabanses a l'obra de la gran tràgica; es

la mateixa de totes les seves tragedies dominant ab la seva potencia artística la diversitat indefinida de les seves interpretacions.

Secundaren ab forsa voluntat els demés actors, mereixent senyalar-se especialment la senyoreta Santolaria (I).

Decorat y vestuari molt en caràcter.»

Tret fatal.—Drama en un acte, adaptat escènicament per Josep M.ª Closa.

Dissabte passat y en la funció a benefici de don Enric Guilart, (per qual motiu el teatre en aquell dia va veures molt concorregut) va estrenar-se aquest quadro dramàtic, que a nostre entendre, dona a son autor un mèrit que no havia posat de manifest encara en altres produccions publicades.

En *Tret fatal* s'hi nota la ma vigorosa d'un observador que, al crear els tipus qu'integren en l'acció, els ha sapigut dotar d'una intencitat dramàtica y una forsa psicològica tals, que donen al espectador una idea clara del caràcter de cada un d'ell. N'es bella mostra el paper del protagonista, que fou excelentment executat per el beneficiat.

Interpretaren també perfectament sos papers les senyores Faura, Santolaria, y Matas y els senyors Daroqui y Santolaria.

La nena Coy, digué son tendre parlament donant forsa expressió al tipo.

El públic, conmogut framentariament, aplaudí la obra y obligà a son autor senyor Closa a presentar-se repetides voltes al palco escènic.

Els artistes foren també aclamats justament.

Y ara preguntarem nosaltres: ¿perqué una obra de les condicions artístiques de *Tret fatal*, no's repeteix, habent obtingut un èxit ben falaguer, y en cambi se reproduïxen insustencialment les barrueres traduccions que firma el senyor Franqueza y Comas?

De tots modos es d'agrair el gust del senyor Guiltart, qui respectant al seu públic va tenir la idea de donar amenitat el cartell, desterrant lo que cansa y fastigueixa y fent lo que no ha sapigut fer l'empresari, portar a les taules una obreta sana y perfectament moralisadora.

Necesitat de la comedia ciutadana

Ab el valor de capitalitat que ha donat a Barcelona el seu rapidíssim creixement y la condensació en ella de les energies catalanes en tots els ordres de la activitat, l'acció més profitosa que pot avui dur a cap el Nacionalisme es la catalanització de Barcelona.

Jo entenc que en aquesta acció renovadora hi té reservada el teatre la devantera y tinc fe que'n l'escomesa hi ha de trobar el nostre teatre el seu reviscolament, de la mateixa manera que'l seu tradicionalisme de ruralia va portarlo, al meu entendre, al desprestigi.

Aquest desprestigi absolutament ingust per lo que toca al valor artístic y intel·lectual de les obres es per mi un fruit d'al cambi de fisonomia que ha sofert Ca-

talunya, al sentir sobre d'ella el pes de la capitalitat de Barcelona.

Estic convençut, de que ja som en el cas, de que'l barcelonisme en les nostres obres es la primera garantia del èxit de les mateixes per tot arreu de Catalunya, y en conseqüència del èxit y reviscolament del nostre teatre.

Perxò afirmo que'ns cal fer comedia ciutadana y més concretament encara, la comedia, sia expressió y testimoni caràcter d'una educació social, purament barcelonina.

Fora un sentimentalisme infructuós entossudir-nos en revestir el nostre art d'un tipisme que's mort quan floreix ufanós al nostre entorn un «sprit» de civilitat que fa triomfar Barcelona ab Catalunya en l'ordre polític y econòmic.

El dia que aquesta civilitat triomfi en l'ordre intel·lectual y artístic, haurem fet patria nova.

Y perdoni el lector el desordre d'aquestes notes escrites a corre cuita, y sian elles pròlec d'una sèrie d'articles que sobre aquestes qüestions li prometo oferir en aquestes columnes.

ANTONI MUNTAÑOLA.

TEATRE DE CATALUNYA

Dietari de la setmana:

Dijous, dia 25: *La Forastera* y *La Esbogerrada*.

Divendres, dia 26: la mateixa funció.

Dissabte, dia 27: *El pintor de miracles* y estrena de *El Despatriat*, drama en tres actes, de Santiago Rusiñol.

Diumenge, dia 28, tarde y nit: la mateixa funció.

Dilluns, dia 29: la mateixa funció.

Dimars, dia 30: la mateixa funció.

Dimecres, dia 1: la mateixa funció.

Dijous, dia 2: la mateixa funció.

S'ha reproduït el bonic sàinet *El pintor de miracles*, de Santiago Rusiñol, en qual obra y substituint al senyor Barbosa, s'hi ha distingit en el paper de «Notari» el senyor Torres (Eduart.) També el senyor Guixert ha defensat molt bé el tipo de «Civil», que el fa en substitució del senyor Puiggarí. En Galceràn continua en la seva creació del «Bartomeu», creació que li donarà renom, y en Bergés, sempre simpàtic, fa de les seves en l'aixelebrat «Alcibiades». Y posats a detallar, direm que continuen aguantant els respectius tipos la senyora Verdier, les senyoretas Roldan y Pla y el senyor Blanca.

Pera avui, dissabte, està anunciada l'estrena del drama en dos actes den Joan Puig y Ferreter, *El gran Aleix*.

Obra en ensaig: *En Joan Bonhome*, comedia en quatre actes, de Josep Pous y Pagès.

NOVETATS

El Místico, de Rusiñol, y *Tierra baja*, de Guimerà, han obtingut una bona interpretació per la companyia que dimars va deixar d'actuar en aquest teatre.

En Villagomez, en el «Mossen Ramon», primer, y en el «Manelic» després, va demostrar ses excelents qualitats de comediant consumat.

Tierra baja va donar-se en la funció de comiat, en les qual se celebrava el benefici d'aquest celebrat actor.

Els respectius autors dels originals catalans, que assistiren a les funcions, foren aclamats pel públic allí congregat.

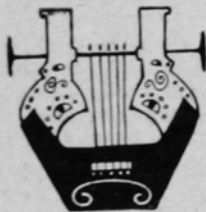
Y s'ha acabat la temporada sense que per nosaltres ens constés oficialment que s'hagués comensat.

PRINCIPAL

De les estrenes de *Elektra* y *Tret fatal*, ja'n donem compte en secció apart.

Se prepara l'estrena de *El fill de Crist*, tragedia en un acte, d'Ambrossi Carrión, y les conferencies del «Teatre Intim» que ja'n donabem compte en el número passat.

Probablement s'acabarà la temporada el 26 del corrent.

La non-non de Isis

Boreta del Nil,
a entrada de vespre,
a l'ombra de un bosc
de verdes palmeres,
l'esposa de un Deu,
la mare, la verge,
Isis, a son fill
tot cantant alleta:

«Horus, mon infant,
sol y vida meva,
dorm, que vé la nit,
dorm que Typhon vetlla.
Dorm a la non-non,
dorm a la non-neta.

Demà, quan al lluny
cauràn les estrelles,
els ulls obriràs
ab cara riallera.
En brollarà el raig
de llum resplendent,
la joia del cel,
l'amor a la terra.
Dorm a la non-non,

dorm a la non-neta.

Seràs rei de reis,
rei de cel y terra;
t'ha d'adorar tot,
hòmes com estrelles.
Els pastors y els reis
t'han de dur ofrenes,
en cada ciutat
t'alsaràn un temple.
Dorm a la non-non,
dorm a la non-neta.

Passaràn els anys,
passaràn els segles,
els temples cauràn
pedra sobre pedra.
Passaràn els anys,
passaràn els segles,
tu no passaràs
ni la mare teva...
mudarem de nom,
mudarem de temple.
Dorm a la non-non,
dorm a la non-neta.»

Horus ha deixat
el pit que l'alleta;
Isis ab un bés
li clou les parpelles;
l'infantó s'adorm,
Isis canta y bressa.
Sentintla cantar
els lotus floreixen
y els ibis sagrats
li fan reverencia.

APELES MESTRES.

Cansó de cansó

A la senyoreta Maria de Montserrat Borrull y Canet

Jo sé una cansó
qu'es himne de aubada.
Jo sé una cansó
ont hi és encisada
la dolça il·lusió.

L'hi apres somniant
la vida més bella,
l'hi apres estimant
a certa donzella
qu'inspira l'encant.

Cansó—excelsitut
d'humil poesia,
cansó que ha nescut
d'amor y follia
dringant joventut.

La vui sempre ab mi
com sang de mes venes...
Vui sempre sentí
tonades serenes
d'un viure diví

Jo sé una cansó
qu'es himne d'aubada;
ma dolça il·lusió
hi és tota encisada
cantant la cansó.

ANTONI DIVI PAÑELLA

• SOCIETATS RECREATIVES •

Ateneu obrer Martinenc

En la vetlla del diumenge representaren la pessa *Tot cor*, que sigui ben despenyada, desvetllant un rató a la concurrència.

Foment de la Sordana

Baix la direcció del senyor Miquel David, s'hi representà l'estrena de *Nadal trist* den J. Calsada y Carbó y Música den P. Escofet Viñals. Se tracta d'un drama d'assumpte força vulgar, mes que donà ocasió en lluhirshi l'autor de la música, que a dir vritat sobrepujà a la lletra. Nosaltres que coneixem altres obres del senyor Carbó, mes literaries, ens ha estranyat de vegades al veure la prosa que peca de vulgar en certes ocasions. L'execució força acceptable per la senyoreta Mañanet, y senyors Sisquella, David, Riera, Monné, Costa y Poll. Bé la direcció y presentació. Al final foren aplaudits els autors, especialment el senyor Escofet com a triomfador.

Ateneu obrer districte III

Per benefici del director d'escena Narcís Perbellini, representaren les estrenes *Madrigal*, *Cinisme* y *Drama alegre*.

La primera, original de L. Capdevila, es d'assumpte romàntic que no va satisfer al públic, potser per tractarse d'un poema exquisit y filigranat. Ab tot, l'autor fou cridat al palco escènic.

La segona es del senyor Torrent Ciurana: es un drama sense forma poètica, y tant exagerat, que la situació tràgica en lloc de fer eomoure, el públic rigué: hi han fragments ben escrits, mes, vulgars en situacions y en particular en desenrotlló. L'autor fou aplaudit y obligat a sortir en escena.

La tercera, es d'Emili Graells Castells, que feu riure al nombrós auditori. Es d'argument senzill, que pot dirse'n passatemp-festiu. Fou cridat en escena, y no's volgué presentar, saludant desde les butaques.

Clarís

Acceptable fou l'execució que donaren a l'obra *La Mare*, en la que la senyora Arasa treballà ab força consciència. Sobresortiren les senyores Fortuny, Varela y senyors Figuerola, Vesta, Ventura y Carrasco. La senyora Guart no hi treballà com deia'l programa.

La direcció acceptable y la presentació felisa en detalls, particularment el primer acte.

Centre I. R. Radical (Clot)

En la vetllada celebrada el dissabte passat se posaren en escena el diàlec *De balcó a balcó* y la pessa *Els grills de les sebes*.

En el diàlec ens feu riure de gust el

senyor Casals, mitjanament secondat pel senyor Feliu. Aquest ens hauria agradat mes si hagués parlat un xic més alt.

En la segona ens agradaren tots els que hi prengueren part, sobresortint els senyors Altesa y Balada.

Juventut Catòlica de S. Ll. G. (Gracia.)

Ab una discreta interpretació se representaren el passat diumenge les obres *La Dida* y *La sala de rebre*, habentse distingit en sos papers la senyoreta Capdevila y el senyor Riesgo.

Centre Moral Instructiu (Gracia.)

El día 28 per la tarde se posà en escena en aquest Centre, baix la direcció del senyor Guardiola, les comedies en un y tres actes *La Festa dels Aucells* y *Rialles y Ploralles*. L'execució de dites obres fou bastant deficient, s'hi vegé la manca d'assajos, y poc estudi en els papers, qui mes se'ls sabia foren els senyors Massip y Aldrueu.

Centre Obrer de Sant Vicens de Paul (Gracia.)

Diumenge passat tingué lloc l'inauguració d'aquest Centre en el local (avans Cinelin) carrer de Balmes (Gracia) ab la representació del drama en tres actes

d'en Pere Boquet *Com les olives*. Aquesta obra fou posada ab tota propietat per l'intelligent director d'escena en Joan Berenguer. L'interpretació sigui esmeradíssima en tots conceptes, habentse distingit en llurs papers els senyors Berenguer, Amills, Gost y Martí.

Seguidament se posà en escena la bonica comedia en un acte d'en Fustagueras *Divendres o Portfolio de disbarats*, despenyada discretament per en Corbera, Anglada, Martí y Gomila.

Ateneu (Sant Gervasi.)

Les obres qu'ompliren el programa del passat diumenge foren les comedies *Don Gonzalo o L'orgull del gec* y *La Sospita*. En la primera, sens excepció tots quans hi prengueren part feren un treball aprofitós. En la segona, l'héroie de fer esclatar la rialla al auditori fou el senyor Castells qui dominaba la nota còmica ab maestria.

La direcció a càrrec del senyor Capafons fou acertadíssima.

Centre A. Català (Sant Gervasi.)

En la tarde del passat diumenge se posà en escena les comedies *La feina d'en Jafà* y *Niu d'aucellets*, despenyades molt discretament per les senyores de Salajy senyors Bartrina y Sala.

DE NOSTRES "CORRESPONSALS"

San Feliu de Guixols.—«Centre de Unió Federal Republicana». El diumenge 14 del passat, la «Secció dramàtica» dirigida per el senyor Josep Dansà, jugà la comedia d'Iglesias *Girasol*, y per fi de festa el sàinet den R. Ramón Vidales *El carro del vi*.

Com sigui qu'el nostre corresponsal literari forma part de la mentada Secció copiarem, per lo que respecte a l'interpretació, lo qu'en diu «El Programa» de dita localitat.

«El quadro dramàtic que dirigeix don Josep Dansà va demostrar molt bona voluntat y excelents disposicions, essent d'esperar que, si persisteixen en representar sovint, molt aviat arribarà a una envajable altura. Tots varen demostrar haverse pres ab carinyo'l seu paper y tots sortien ben airoso, produint molt

favorable impressió en el públic y arribant a crear, en *Girasol*, moments de veritable sentiment; però no podem estarnos de senyalar, per sos notables treballs, als senyors Blanch, Soler, Màs, Ribot y Reinal. No voldríem elogiar fins a l'adulació; tampoc voldríem desencoratjar a ningú; per això acabem constant que la concurrència va quedar molt complacuda de la festa, y hò y desitjant que no triguin gaire a feros passar una vetlla agradable, ens complauem en felicitar a la companyia y especialment al seu Director, per l'excelent debut del diumenge.

París.—Pera dissabte, 4 del corrent està anunciat, en el Teatre Principal, una funció a benefici dels soldats ferits a Melilla.

Formen part del programa la sarsuela

El somni de l'ignocència, el monòlec *Mestre Olaguer* y la pessa bilingüe *Pantalones en dança*.

Tarrassa.—«Fraternitat Republicana.» Diumenge passat la companyia de aficionats representaren *Don Gonzalo o l'orgull del gec*, que fou interpretat d'una forma correctíssima per part de les senyorettes Palmada y la senyora Piqué, ab els senyors Alsina, Padrós, Serra, Rius, Gallart, Verdaguer y Tost, que obtingueren merescuts aplausos de la concurrència que omplia el local. Per pessa, *Feticitat eterna*, també molt bé.

Pel dia 19, estant ensaïjant el preciós drama d'en Guimerà, *Terra baixa*, ab quina obra els aficionats donaran una prova més del seu amor y estudi.

Sabadell.—«Centre Sabadellenc.» (Gelats) Han posat en escena les obres, *El somni de la Ignocència*, *La màrtir del honor*, *Les orelles de Don Pau* y *Els trementors*.

«Societat Choral Colón.» El passat diumenge, s'hi representà el drama d'en Got y Anguera, *Muralla de ferro*; prengueren part en el despenyo els senyors Cunillé, Fainé, Ninet, Vidal, Valls y Sanllehi. La comedia; *Un marit gelós*, feu riure molt pel senyor Fainé y demés interprets, sens desmereixer la senyoreta Daví, qu'en l'execució d'abdues obres hi estigué perfectament.

Les Mallorquines.—(Riera de Tiana.) En la societat «La Harmonia», el dia 23 del passat, els aficionats representaren el drama *La Resclosa*, d'Ignasi Iglesias, que tingué una bona execució per part de les senyorettes Colom y Serradell, y els senyors Roig, Sabatés, Mustarós, Duñó (J.), y Duñó (I.), també estigueren molt acertsats.

Per fi de festa's representà la comedia *Una casa de dispeses*, de Gumà, en la qual s'hi varen distingir molt les senyorettes Colom y Serradell y els senyors

Mustarós, Sabatés, Duñó (I.) y Roig.

Badalona.—«Unió F. N. R.» En aquest centre el diumenge prop passat posaren en escena el drama *La Mare*, el qual tingué una brillant execució. El senyor Gili en el «Manel» tingué moments de gran inspiració particularment en els tres ultims actes lo qual l'hi valgué l'aplauso de tot el públic. El senyor Bosch estigué molt just y digué molt bé el «Sr. Carmona». Els senyors Guardia y Mestres, molt bé y a temps, y els senyors Sitges, Lladó y Juan, compliren. El senyor Pujol si no's precipités tant com parla, o vocalisés més, deixaria entendre moltes frases que passaren desapercebudes pel públic. De les senyores, la Vidal, y Vallvé molt bé. La senyora Dinarés, un tò massa còmic.

La pessa *La sala de rebre*, feu passar un bon rato a la concurrència que omplia el local.

NOVES Y COMENTARIS

Continuem repartint les notables produccions

EL TRESOR

(3 actes, de Josep Morató) y

LA GERMANETA

(2 actes, de Manel Folch y Torres.) que son en total, 32 planes de folletí.

Com ja anunciarem en el número passat, la nova comedia en tres actes d'Antoni Muntanola,

LA ESBOGERRADA

també la publicarem en el folletí de LA ESCENA CATALANA

Això, per ara.

S'ha format una companyia dramàtica catalana, que actuarà en el Teatre-Cinema, de Lleida, ahont debutarà pròximament, la qual està composta dels següents elements;

Primer actor: don Fabià Mercader.—**Primera actriu:** donya Marta Vallespir.

Dames: senyores Carme Vendrell, Francisca Panadés, Teresa Arqué y Teresa Domínguez.

Actors: Senyors Emili Gineset, Enric Lluellas, Salvador Cervera, Bartomeu Pujol, Francisco M. Riera, Josep Miret y Josep Puell.

El repertori es extens y variat.

La primera actriu ingènuu de la companyia del Teatre Principal, donya Josefina Santolaria, celebrarà son benefici,

avui, dissabte, ab un escullit programa, del que'n forma part la nova comedia *Jimmy Samson*.

També, pera dimars vinent, s'anuncia la funció a benefici del graciós de la companyia, en Domènec Aymerich. Se representarà *La Xacolatereta* y un pessa del repertori castellà antic, que quan la vegi en Franqueza la posarà al català desseguida.

El President accidental de l'«Associació d'Artistes Lírics y Dramàtics», don Josep Muñoz Rosell, en atent besalamà ens ofereix el nou local ahont s'ha instalat aquesta important societat, Plassa Ral, 3, primer pis, qual trasllat l'ha obligat la disposició del derribo del Cafè y dependències del Teatre Novetats, en una de les quals hi estava domiciliada aquesta Associació.

Agrahim l'atenció y ls hi desitjem forses prosperitats en sa nova estada.

Acceptant contracta en la companyia castellana de donya Carme Cobeña,—que ha de fer una *tournee* a provincies,—ha deixat de formar part de la companyia del Teatre Català el notable actor August Barbosa.

També fa alguns dies que no treballa en el Teatre de Catalunya el celebrat actor don Lluís Puiggarí, que per assumptes particulars ha traslladat sa residència, temporal, a Molins de Rei.

Divendres passat varem veurens sorpresos per la visita de nostre amic Pau Parellada, enginyós escriptor català castellà, excelent dibuixant caricaturista y coronel d'enginyers del exercit espanyol.

En *Melitón González*, a qui feia sis anys que no habiem vist, conserva el seu caracter simpàtic per lo que la suma ment agradable tota conversació ab ell, al mateix temps que reca el tenirsen que despedir, potser per mitja dotzena de anys més.

Pero, primer es l'obligació que la devoció,—que diu ell—(y si no ho diu ho podria dir) y per xò, després de passar quatre dies en nostra ciutat, ont ha tingut ocasió de veure y palpar l'èxit de les seves obres *La Forastera* y *Mujeres viejas*, se n'ha entornat a Saragossa... pero, no se n'ha entornat de vuit, que s'ha enportat pera traduir al castellà algunes obres del nostre repertori, aixis com també unes esce-

LA ESCENA CATALANA

nes soles y esbós d'argument d'una comedia d'Antoni Muntanola, que escriuràn en col·laboració y que va destinada a la companyia Guerrero-Díaz de Mendoza.

El dia 27 del corrent acabarà la temporada oficial, en el Teatre de Catalunya, la companyia del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans.

Per causes imprevistes no podem publicar aquesta setmana el *Suplement* anunciat que contindrà sencera (cobertes y tot) la bonica comedia de Pau Parellada, *La Forastera*.

Definitivament el posarem a la venda junt ab el número de la setmana entrant.

Valdrà 20 cèntims. Advertim una vegada més que aquets *suplements* son completament independents de la subscripció a LA ESCENA CATALANA.

Estem preparant un altre *suplement* que contindrà el diàlec *De pesca*, original de Pau Parellada, y estrenat fa quatre anys, a Romea, ab èxit excel·lent. Aquesta pessa fins ara ha estat inèdita de publicació.

Recomanem a nostres lectors l'anunci de l'última plana de cobertes, referent a *La forastera* y *Tot l'any*.

Per lo que toca a les poesies de *Tot l'any* hem de dir que son autor, en F. Girbal Jaume, en els Jocs Florals d'enguany ha guanyat l'englantina, siguent aquest el tercer premi ordinari que s'ha conquerit, per qual motiu diumenge en tal simpàtica festa, serà nomenat Mestre en Gay Saber.

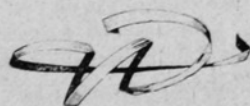

D'Administració.

Preguem als suscriptors qu'estàn en descobert de pago, que se serveixin posarse al corrent dintre de la present setmana, a fi de regularisar les nostres relacions y evitar el tenirlos que esborrar de la llista blanca pera pasarlos al llibre vert.

Y tinguis present que les subscripcions deuen abonarse per adelantat.

Se desitja sapiguer el *paradero* de don Marcelino Moreto que residia a Manresa, carrer Miel, 34, 3.

En Garavaglia ha mort!

La premsa diària ens ha donat compte de la mort del eminent actor italià Ferruccio Garavaglia, una de les glories llegendàries del seu país.

Els catalans en tenim una bona memoria d'en Garavaglia, per ser aquí, en el Teatre de Catalunya, ahont feu per primera volta el seu *Hamlet* tant alabat, y per haber incluit, aquest gran actor, en el seu repertori les obres de Guimerà *La festa del blat*, *Terra baixa*, *Mar y cel*, *L'Eloi* y altres que de moment no recordem. A més tenia en estudi altres obres de nostres dramaturgs, Rusiñol, Iglesias, etc.

Aquí a Catalunya era molt estimat, y els artistes y literats el tractaven més que com a un company, com a un germà.

¡Descansi en pau l'egregi comediant!

UN HOSTE ILUSTRE

EL DOCTOR VOGEL

Traductor, al alemany, de *Terra baixa*, de Guimerà, y de infinitat d'obres catalanes, entre elles *Solitud*, de la Víctor Català; *Per la vida y Revolta*, de Pous y Pagés, etc. President dels Jocs Florals d'enguany.

CORRESPONDENCIA

Remigi Martí: Ab molt sentiment no podem contestarli la pregunta. Dirigeixis al Ateneu Enciclopèdic, que li contestaran ab els detalls que demani.—*Ll. B. y O.*: No envihi original ab franqueix de mitj cèntim; per l'interior s'ha de franquejar ab 10 cèntims, que's lo que'ns han reclamat a correos. Li advertim perque un'altra vegada no ho retirarem. Els versos no estan mal rimats y fins n'hi han de bonics, però, en conjunt, no'ns plau la composició.—*J. A. V.*: No, senyor, no son publicables.—*F. Blanquer*: No'l podem complaure.—*A. Piquer*: La *Nausica* se publicarà en les obres completes de l'autor. *L'esbogerrada* tindrem l'honor de publicarla en el nostra folletí, com pot veure anunciat en la secció corresponent.—*S. R. E.*: Cursileija massa.—*Ll. Pagés*: Els seus plans ja! no m'han arribat al cor. Van a la panera.—*Josep Miralles*: No publiquem ressenyes que no siguin enviades pels nostres redactors auxiliars. A més, no donem compte de teatre castellà, per xò ho titulem «La Escena Catalana».—*Matilde B.*: És a dir que vostè vol la «correspondencia» llarga, perque la fa riure? Y em demana que'n fassi cada setmana, perque vol sapiguer coses dels comedians. Vala, vala, vala! Deixi que acabi la pessa que tinc entre mans y ja veurà la broma que farem. Interinament qu'om podria enviar el seu retrat?

Llilà: S'ha rebut cartoline de Milano y ha perdut seti rialls en Monte Carlo, pro no se ha suicidat per pogueri menjari macarons. Ha tingut una idea peregrina, cosa gens estranya tractantse de peregrinacions. Ha visitat el museu y li ha costat un marco... Jesús Bertrán. Ho ha trobat caro, el caro amic. En aquest moment deu parlar ab el Papa, é sino es ab el Papa, serà ab sa mama. En quanto al signori D. no teme que Giacometti cap barbaritat, y si ho feto jo el D'Anunzio, agafantlo per un Bracco o bé donantli una Giacosa que'l feto anari de Morris per terra abans de que'm Galdoni cap satisfacció.—*Avell*: Vostè vagi feut presentacions y en Pujol triarà y dirà: «aquesta Brull aquesta no Brull».

Feliu Tort (del ateneu Gracienc) Molt bé diu, quedarà complasut, si no mana el contrari.—*G. B. (de Taradell)*: Ha passat ja l'època de aquestes intimites.—*M. A. V.* Probablement publicarem *L'alegria camperola*. L'altre, no'ns agrada y a més li hem d'advertir que tarda y amarga no consonen.